REGU § 83 Uppdrag. Omlandsutveckling och åtgärder med anledning av bildandet av Bästeträsk nationalpark

Ärendenummer: RS 2025/404

Regionalt utvecklingsutskotts förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Uppdraget avslutas i och med denna rapportering.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har i tidigare beslut 2025-06-18 § 316 gett regiondirektören i uppdrag att, i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en seminarieserie med fokus på omlandsutveckling i anslutning till det område som föreslås bli nationalpark vid Bästeträsk. Seminarieseriens innehåll utgår från besöksnäringsstrategin, platsvarumärket Gotland och utvecklade samverkansformer för landsbygdsutveckling.

Regionstyrelseförvaltningen återrapporterar genom detta ärende att en seminarieserie med tre träffar planerats hösten 2026, med en träff i september, en i oktober och en i november på olika platser i omlandet kring Bästeträsk. Den första träffen genomfördes 22 september, under Mobilitetsveckan och inbjudan till de andra två träffarna är utskickade. Träffarna har sin utgångspunkt i regionstyrelsens uppdrag att skapa mötesplatser för kunskap, inspiration och samskapande kring utvecklingen av omlandet till den kommande nationalparken. Genom träffarna skapas förutsättningar för kunskapsutbyte, gemensamt idéskapande och nätverkande mellan boende, civilsamhälle, företag och utvecklingsaktörer.

I tidigare beslut var utgångspunkten att denna insats skulle genomföras som en upptakt inför invigningen av nationalparken Bästeträsk. Invigningen av nationalparken förutsätter att ett beslut om en ny nationalpark har tagits av regeringen vilket sker efter Riksdagens godkännande. I januari 2026 meddelade Länsstyrelsen i Gotlands län att inget nationalparksbeslut väntades under våren. Detta eftersom Bästeträsks nationalpark inte fanns med i Regeringens propositionsförteckning för våren 2026. Länsstyrelsen i Gotlands län meddelade samma dag (13 januari) att invigningen därmed inte heller kommer kunna hållas hösten 2026.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det i det rådande läget inte är konstruktivt att avvakta med att genomföra insatsen eftersom det finns ett omfattande engagemang och pågående utvecklingsarbete med flera initiativ i det område som förväntas ingå i nationalparken. Träffarna blir därmed ett sätt att ta vara på den kraft som redan finns och skapa fortsatt framdrift i det lokala utvecklingsarbetet. Genom kunskapsutbyte, gemensamt idéskapande och möten mellan boende, företag och andra aktörer kan engagemang och stolthet

över området stärkas. Träffar med externa aktörer i omlandet är ett sätt att levandegöra visionen om nationalparken under tiden som processen med bildandet pågår.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att genomförandet av uppdraget är en ändamålsenlig och strategiskt viktig insats och att arbetet fortlöper med god framdrift och spridningseffekt.

Seminarieseriens första träff fick högt betyg i både genomförande och innehåll av deltagarna, som även visat intresse för ett fortsatt deltagande i aktörssamverkan. Ansvariga tjänstepersoner från förvaltningen har fått tips och idéer från deltagarna kring innehåll och struktur för det fortsatta arbetet som kommer att omhändertas inför kommande träffar genom ett strukturerat samskapande. Frågeställningar som rör plats- och näringslivsutveckling kommer att följas upp och arbetas vidare med inom regionstyrelseförvaltningens ordinarie struktur för landsbygdsutveckling och platsutveckling efter seminarieserien.

Genomförandet av seminarieserien bedöms stärka såväl den lokala förankringen som engagemanget i omlandet vilket kommer att vara betydelsefullt för områdets långsiktiga utveckling i dess helhet. Träffarna utgör därmed både en del av arbetet med omlandsutveckling i Bästeträsk och ett verktyg för att hålla visionen om nationalparken levande under den fortsatta bildandeprocessen. Regionstyrelseförvaltningen anser därmed att uppdraget har återrapporterats, vad gäller såväl seminarieseriens fokus, innehåll, målgrupp och plats samt relevanta omdömen från den första träffen.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-01
Inbjudan seminarieserie hösten 2026